

ingediend op **672** (2020-2021) – Nr. 2
16 maart 2022 (2021-2022)

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Koen Daniëls, Hilâl Yalçın,
Johan Danen en Kristof Slagmulder

over de conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Brecht Warnez, Katrien Schryvers, Vera Jans,
Loes Vandromme, Jo Brouns en Tinne Rombouts

over de psychologische dienstverlening aan
en de psychotherapeutische en psychosociale
ondersteuning van studenten

Documenten in het dossier:

672 (2020-2021) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving

1194 (2021-2022) – Nr. 1: Verslag van de hoorzitting

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs:

Voorzitter: Karolien Grosemans.

Vaste leden:

Arnout Coel, Koen Daniëls, Karolien Grosemans, Kathleen Krekels, Annabel Tavernier;
Roosmarijn Beckers, Jan Laeremans, Kristof Slagmulder;
Loes Vandromme, Hilâl Yalçin;
Jean-Jacques De Gucht, Gwendolyn Rutten;
Johan Danen, Elisabeth Meuleman;
Hannelore Goeman.

Plaatsvervangers:

Marius Meremans, Axel Ronse, Nadia Sminate, Kris Van Dijck, Katja Verheyen;
Leo Pieters, Els Sterckx, Sam Van Rooy;
Katrien Schryvers, Brecht Warnez;
Els Ampe, Tom Ongena;
Stijn Bex;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Kim De Witte.

Op 17 februari 2022 besprak de Commissie voor Onderwijs de conceptnota voor nieuwe regelgeving over de psychologische dienstverlening aan en de psychotherapeutische en psychosociale ondersteuning van studenten. De bespreking van de conceptnota sloot aan bij de hoorzitting over het mentale welzijn van studenten (*Parl.St. VI.Parl. 2021-22, nr. 1194/1*).

(Deze vergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

1. Toelichting door de eerste indiener

Brecht Warnez meent dat iedereen het erover eens is dat het mentale welzijn van studenten heel belangrijk is.

De conceptnota werd ingediend in maart 2021. Het was toen de bedoeling van zijn fractie om, na een hele reeks gesprekken met studenten en hogeronderwijsinstellingen, enkele quickwins op tafel te leggen. Een jaar later is al een aantal initiatieven genomen. De spreker benadrukt dat het voorbije jaar grote stappen zijn gezet op het vlak van mentaal welzijn.

Zijn fractie gelooft wel dat er nog stappen te zetten zijn. In de conceptnota staan twee belangrijke punten. Het eerste is het lanceren van een Vlaanderenbreed onlinezelfhulpplatform. Dat is al gebeurd, dus daar gaat de spreker niet uitgebreid op in. Zijn fractie had daarbij het bestaande platform *studerenzonderblokkeren.be* op het oog, maar er is de keuze gemaakt om een nieuw platform op te richten. Het belangrijkste is dat er een onlinezelfhulpplatform is.

Het tweede punt is nog geen verworvenheid voor de studenten, stipt de spreker aan. De nood aan studentenpsychologen stijgt jaar na jaar. Het aantal studenten dat langsging bij een studentenpsycholoog steeg de voorbije 5 jaar van 12.000 naar meer dan 16.000, een stijging met 40 procent. Voor de coronacrisis bedroeg die stijging in een periode van 5 jaar (2014-2019) meer dan 60 procent. Tegelijkertijd geven studenten en studentenpsychologen aan dat de wachtrijen steeds langer worden.

In artikel II.348, 4°, van de Codex Hoger Onderwijs staat de verplichting voor universiteiten en hogescholen om studenten medische en psychologische dienstverlening aan te bieden. Elke instelling kan dat op een eigen manier doen. Deze inspanningsverbintenis willen de indieners omzetten naar een resultaatsverbintenis. Daarom pleiten ze voor een basisrecht, waarbij elke student elk academiejaar recht heeft op vijf sessies bij een studentenpsycholoog. Als een student daar nood aan heeft, moet hij die hulp kunnen krijgen. Als de student aangeeft dat de vraag dringend is, moet een maximale wachttermijn van twee weken gelden.

Vijf sessies is een minimumrecht, geeft de spreker mee. De studentenpsychologen moeten oordelen wat nodig en nuttig is. Als het gaat over structurele problemen en het gepaster is om door te verwijzen, wordt het vertrouwen gegeven aan de studentenpsychologen om die doorverwijzing te doen, stelt *Brecht Warnez*.

Studentenpsychologen staan dicht bij de studenten, zijn aanwezig op de campus, kennen de leergebonden problemen en zijn heel discreet – de ouders ontvangen geen facturen –, merkt de spreker op. Ze nemen een drempel weg die in het reguliere circuit wel bestaat, waardoor ze een belangrijke speler worden.

Veel universiteiten en hogescholen hanteren dit minimumrecht al min of meer, zegt de spreker. Voldoende middelen inzetten en creatief werken, zijn daarbij twee belangrijke elementen. Laatstejaarsstudenten Psychologie die ingezet worden, combineren de kennis van hun opleiding met de eigenschappen van een buddy. De

indieners vragen ook te onderzoeken om dit engagement als een stageonderdeel van de opleiding op te nemen.

2. Bespreking

Johan Danen beaamt dat sinds de indiening van de conceptnota een aantal zaken al is ingevoerd. Het lijkt hem interessant om een actualisering door te voeren, ook rekening houdend met de bijdragen tijdens de hoorzitting. Hij wijst daarbij op een continuüm van het leerplichtonderwijs naar het hoger onderwijs, want de meeste psychische problemen manifesteren zich voor de leeftijd van 18 jaar.

De spreker is er voorstander van om meer middelen te investeren in psychosociale hulpverlening en om voor meer psychologen te zorgen. Volgens professor Bruffaerts leidt het inzetten van meer psychologen niet per se tot meer consulten. Johan Danen houdt geen pleidooi om minder geld te investeren, maar om de bijkomende middelen anders en beter in te zetten. Hij stelt voor om op basis van de inzichten van de hoorzitting een aantal aanpassingen door te voeren.

Roosmarijn Beckers waardeert de conceptnota, maar sluit zich wel aan bij het voorstel van Johan Danen. Als veel studenten zouden gebruikmaken van de voorgestelde vijf sessies, zullen er lange wachtlijsten ontstaan. Het is niet te voorspellen wie de sessie echt nodig heeft en hoeveel psychologen er nodig zijn. Er moet dus gezocht worden naar een evenwicht tussen kosten en baten.

In voorstellen als de onlinehulpinstrumenten kan haar fractie zich zeker vinden.

Brecht Warnez interpreteert de tussenkomst van Johan Danen als een voorstel om met de commissie te werken aan een structureel plan over mentaal welzijn, wat hij een goed idee acht.

Johan Danen gaat in op het aanbod van Brecht Warnez om na te gaan of een omvattend plan uitgewerkt kan worden. Het zou een goed signaal zijn als dat over de partijgrenzen heen kan gebeuren.

Koen Daniëls waarschuwt ervoor om niet op verschillende sporen te werken. Als de commissie een apart nieuw plan wil maken, moet ook gekeken worden naar het volledige traject dat is uitgetekend met het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO), de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) en de studentenvoorzieningen. Het lijkt hem zinvol dat het thema volgend jaar, of als de VVS een nieuwe bevraging heeft georganiseerd, opnieuw op de agenda komt van de commissie. Als het SIHO een analyse heeft van de vragenlijsten die in MoodSpace zijn afgenomen, lijkt het hem zinvol om opnieuw een hoorzitting te organiseren.

De spreker wil vermijden dat er op het moment dat de acties van het platform vormkrijgen en de studentenvoorzieningen zich oriënteren, nieuwe ideeën interverniëren en er een opeenvolging van plannen ontstaat.

De hogeronderwijsinstellingen zitten meer op dezelfde lijn, de VVS speelt een voortrekkersrol en de minister heeft het thema verder uitgewerkt en ondersteund. Maar alles moet wel opgevolgd worden, vooral richting leerplichtonderwijs, stelt Koen Daniëls. Maar ook de wachtlijsten en de doorverwijzingen richting Welzijn verdienen aandacht.

Hij stelt voor om volgend jaar met een hoorzitting een stand van zaken op te maken.

Een conceptnota is volgens *Johan Danen* een aanzet voor nieuwe regelgeving. Tijdens de hoorzitting kwamen ook nieuwe zaken aan bod. Het zou goed zijn om dat in een nieuwe nota te gieten, meent hij. Het is niet zijn bedoeling om een nieuw

plan op tafel te leggen, maar te bekijken wat op korte, middellange en lange termijn mogelijk is om de psychotherapeutische en psychosociale ondersteuning te verbeteren.

Gwendolyn Rutten meent dat dit een thema is om over de partijgrenzen heen oplossingen voor te zoeken. Ze heeft bij veel commissieleden gelijkaardige bekommernissen gehoord en doet de oproep om het samen aan te pakken.

Koen Daniëls stelt dat hij enkel wou aangeven dat de initiatieven die vandaag lopen, congruent zijn. Als daarbovenop een aanvullend initiatief komt, moet het wel gebolwerkt kunnen worden.

Het lijkt hem beter om de lopende initiatieven te evalueren en op basis daarvan te kijken naar de leemtes en noden. Er worden nu ook contacten gelegd met het secundair onderwijs en er wordt gezocht naar manieren om de studenten beter te bereiken.

Brecht Warnez bevestigt dat het geen zin heeft om constant nieuwe plannen te maken. Het lijkt hem wel interessant om binnen de commissie, vanuit het perspectief van de decreetgever, na te gaan wat na de hoorzitting geïmplementeerd kan worden.

Karolien Grosemans, voorzitter, vat samen dat er een consensus is om het thema opnieuw te agenderen. Er zijn veel goede initiatieven in gang gezet, dus is het best om even te wachten op de evaluatie en te zien wat vanuit Welzijn ondertussen gebeurt. Op basis van die evaluatie kan een conceptnota geactualiseerd worden, waaruit een voorstel van resolutie kan voortvloeien, met als doel om dat over de partijgrenzen heen op te stellen.

Karolien GROSEMANS,
voorzitter

Koen DANIELS
Hilâl YALCIN
Johan DANEN
Kristof SLAGMULDER,
verslaggevers